

نام خانوادگی: نام پدر: پایه:دهم رشته:ادبیات و علوم انسانی	به نام خدا استان خراسان رضوی شهرستان تایباد دبیر: امان الله یوسفی	روز:چهارشنبه تاریخ:۱۳/۱۰ ساعت:۱۰ صبح زمان:۹۰ دقیقه آزمون:علوم و فنون ادبی (۱) نوبت دوم	مهر آموزشگاه
--	--	--	--------------

ردیف	تصحیح:	نمره با عدد:	نمره با حروف:	بارم
------	--------	--------------	---------------	------

۱/۲۵	<p>مبانی تحلیل متن، تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)</p> <p>۱-درست یا نادرست بودن سوالات زیر را مشخص کنید.(هر مورد ۰/۲۵)</p> <p>الف) نخستین گام موثر در رویارویی بامتون (چشم خوانی) است.</p> <p>ب) در نظریه ارسطو سبک حماسی بر اساس قلمرو دانش نام گذاری شده است.</p> <p>ج) نخستین نمونه نثر فنی کتاب کلیله و دمنه از نصرالله منشی است.</p> <p>د) ناصر خسرو و سنایی دوشاعر سده ی پنجم و ششم از مدح شاهان و انتساب به دربار پرهیز می کردند.</p> <p>ه) زبان های فارسی میانه ، به دو گروه زبان های پارتی و پهلوی تقسیم می شوند.</p>			
	نادرست	درست	درست	نادرست
	نادرست	درست	درست	نادرست
	نادرست	درست	درست	نادرست
	نادرست	درست	درست	نادرست

۰/۷۵	<p>۲-هر یک از موارد گروه «الف» را به مورد مناسب از قلمروهای سه گانه در گروه «ب» وصل کنید. (هر مورد ۰/۲۵)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه «الف»</th> <th>گروه «ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱- قالب مثنوی.</td> <td>۱- نکات زبانی</td> </tr> <tr> <td>۲- ترکیب سازی.</td> <td>۲- نکات فکری</td> </tr> <tr> <td>۳- برتری دادن دل بر همه ی اجزا.</td> <td>۳- نکات ادبی</td> </tr> </tbody> </table>				گروه «الف»	گروه «ب»	۱- قالب مثنوی.	۱- نکات زبانی	۲- ترکیب سازی.	۲- نکات فکری	۳- برتری دادن دل بر همه ی اجزا.	۳- نکات ادبی
گروه «الف»	گروه «ب»											
۱- قالب مثنوی.	۱- نکات زبانی											
۲- ترکیب سازی.	۲- نکات فکری											
۳- برتری دادن دل بر همه ی اجزا.	۳- نکات ادبی											

۱	<p>۳-گزینه درست را انتخاب کنید.(هر مورد ۰/۲۵)</p> <p>الف) قالب عمده ی شعر دوره ی سبک خراسانی..... است.</p> <p>۱-قطعه ۲-مثنوی ۳-قصیده ۴-غزل</p> <p>ب) نام دیگر سبک خراسانی..... است.</p> <p>۱-سامانی ۲-عراقی ۳-هندی ۴-بازگشت</p> <p>ج) ویژگی اصلی نثر موزون به کارگیری است.</p> <p>۱-واج آرایی ۲-سجع ۳-جناس ۴-تشبیه</p> <p>د) پدر شعر فارسی کیست؟</p> <p>۱-فردوسی ۲-رودکی ۳-سعدی ۴-حافظ</p>			
---	--	--	--	--

۰/۵	<p>۴-عمده ترین دلایل توجه نویسندگان سده های پنجم و ششم به فارسی نویسی چه بود. (دو مورد)</p>			
-----	---	--	--	--

۰/۵	<p>۵-عوامل مهم پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی در سده های پنجم و ششم را بنویسید. (دو مورد)</p>			
-----	---	--	--	--

۱	<p>موسیقی شعر (۶ نمره)</p> <p>۱-برای هر کدام از الگوهای زیر یک مورد مثال بزنید</p> <p>الف) «صامت + مصوت بلند+صامت» ب) صامت + مصوت کوتاه+صامت:</p>			
---	--	--	--	--

۱	۲- گروه اسمی (اکسیر عشق) چند هجا دارد، هجای کشیده را مشخص کنید.
۱	۳- واژه «خویشتن» را به خط عروضی بنویسید و مرز هجا های آن را مشخص کنید. صامت و مصوت های واژه «ابر» را بنویسید.
۱	۴- واژه زیر را یک بار با حذف همزه و بار دیگر با همزه بنویسید. دانش آموز: (با حذف همزه)..... دانش آموز: (با همزه).....
۲	۵- بیت زیر را درست بخوانید و با خط عروضی بنویسید. سپس مرز هجاها را مشخص کنید و زیر هر هجا علامت آن را بگذارید. « بخورتاتوانی به بازوی خویش که سعیت بُود در ترازوی خویش »
	زیبایی شناسی (۶ نمره)
۱۵	با ذکر دلیل بنویسید، کدام بیت آرایه ترصیع دارد؟ الف) تیر بلای تو را جز دل هدف نباشد تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد ب) برگ بی برگی بود ما را نوال مرگ بی مرگی بود ما را حلال
۱۵	۲- در بیت زیر آرایه تکرار (واژه آرایه) را بیابید بی عمر زنده ام من و این بس عجب مدار روز فراق را که نهد در شمار عمر»
۰/۷۵	واژه های و در عبارت زیر، سجع متوازی دارند. (با ذکر دلیل) « ای کریمی که بخشنده عطایی، دل ما را هوای خود ده و چشم ما را ضیای خود ده. »
۰/۷۵	۴- در عبارت زیر سجع را بیابید و نوع آن را بنویسید. محبّت را غایت نیست از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست.
۱	۵- انواع جناس را در بیت های زیر بیابید و بنویسید. الف) مگذران روز سلامت به ملامت، حافظ چه توقع ز جهان گذران میداری ب) منگر که شه و میری، بنگر که همی میری در زیر یکی توده رُو «کم ترکوا» بر خوان
۰/۱۵	۶- در بیت زیر ردیف را مشخص کنید. «در پیش بی دردان چرا فریاد بی حاصل کنم گر شکوه ای دارم زدل، با یار صاحب دل کنم»
۱/۱۵	۷- با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. « نشود فاش کسی آنچه میان من و توست تا اشارات نظر نامه رسان من و توست » الف) ردیف را بیابید ب) واژه های قافیه را مشخص کنید ج) حروف مشترک و قاعده قافیه را بنویسید
۰/۱۵	۸- در بیت های زیر انواع جناس را مشخص کنید و نوع آن را بنویسید. الف) در دل عطش عشق خدایی ما راست دیوانه وصلیم و جدایی ما راست

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۱/۵

۱- با توجه به این شعر به پرسش‌ها پاسخ دهید.

آمد نَفَس صبح و سلامت نرسانید بوی تو نیاورد و پیامت نرسانید
یا تو به دم صبح، سلامی نسپردی یا صبحدم از رشک سلامت نرسانید
من نامه نوشتم به کبوتر بسپردم چه سود که بختم سوی بامت نرسانید
بر باد سپردم دل و جان تا به تو آرَد زین هر دو ندانم که کدامت نرسانید
عمری است که چون خاک جگر تشنه عشقم و ایام به من جرعه جامت نرسانید
خاقانی، از این طالع خود کام چه جویی؟ کاو چاشنی کام به کامت نرسانید
الف) دو ویژگی ادبی بنویسید.

ب) کدام ویژگی‌های زبانی در شعر دیده می‌شود؟

ج) قلمرو فکری این غزل را بررسی کنید.

۱

۲- شعر زیر را از نظر ویژگی‌های قلمرو زبانی بررسی کنید. (چهارمورد)

جهانا چه بد مهر و بد خو جهانی چو آشفته بازار بازار گانی
به درد کسان صابری اندر و تو به بدنامی خویش همداستانی
به هر کار کردم تو را آزمایش سراسر فریبی، سراسر زبانی
و گر آزمایش صدبار دیگر همانی همانی همانی همانی

۱/۵

۳- حکایت زیر را بخوانید و برای هر قلمرو (زبانی، فکری و ادبی) دو ویژگی استخراج کنید.

پارسازاده ای را نعمت بیکران از ترکه عمان به دست افتاد. فسق و فجور آغاز کرد. باری به نصیحتش گفتم: ای فرزند! دخل آب روان است و عیش آسیای گردان یعنی خرج فراوان کردن مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد.

چو دخلت نیست خرج آهسته تر کن که می‌گویند ملاحان سرود
اگر باران به کوهستان نبارد به سالی دجله گردد خشک رودی
عقل و ادب پیش گیر و لهو و لعب بگذار که چون نعمت سپری شود سختی بری و پشیمانی خوری.
پسر این سخن در گوش نیاورد و بر قول من اعتراض کرد و گفت:
برو شادی کن ای یار دل افرو غم فردا نشاید خورد امروز
دیدم که نصیحت نمی‌پذیرد و دم گرم من در آهن سرد او اثر نمی‌کند. روی از مصاحبت بگردانیدم و قول حکما کار بستم که گفته‌اند:
گر چه دانی که نشنوند بگوی هر چه دانی ز نیکخواهی و پند
زود باشد که خیره سر بینی به دو پای اوفتاده اندر بند
دست بر دست می‌زند که دریغ نشنیدم حدیث دانشمند

تنت به ناز طیبیان نیازمند مباد

www.dars.com

۱- الف - تَبِیةٌ سَاعِرَةٌ بِخَاكٍ دَرِیةٍ نَجْمٌ ۲- اَرَابَةٌ بَخِیصٌ دَرِیةٌ اَبَیَاتٌ بِحِیْمٍ مِی خَرَدٌ مِثْلًا
«ایام به من هرچه کاست فرماید»

ب) فراوانی ترکیبات نر مثل کِبَرْتَفَه عَتَقَ وَاَزْمِیْنِ مِثْلَ لُغَاتٍ صَحْبِ فَرَسٍ نَسَبٌ بِکِبَرِ اَهْلِ اَهْلِ

ج) «دو کرمی و قومه به اهل شخصی را نل روی در بیان نادره و ناگهانی»

۲- ۱- سادگی زبان ۲- کمبودن بیخی از واژگان مانند آزمایست و بازارگان ۳- کاربرد اندر به جای در ۴- استناد از
«صرف اضافه بری استم»

۳- ویژگی زبانی: ۱- سادگی در زبانی متن ۲- استناد از اندر به جای در

ویژگی ادبی: ۱- تصادفین دخل و خرج ۲- دم گرم من در سخن سردا اثر نمی کند کنایه از اینکه سخنانم تأثیری در او ندارند
ویژگی فکری: ۱- متن جنبه تعلیمی دارد و اشاره به این نکته که باید دیگران را صبر کنید که به گفته های ما توجه نکنند
ضمیمت کرد ۲- آنان باید شناس با در آمدن خبر کنید

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir